

Waarnemingen van de Ortolaan (*Emberiza hortulana*)

Henk J. Lichtenbeld

De hieronder opgesomde waarnemingen komen uit het waarnemingenbestand van 'Het Vogeljaar' en enkele regionale bladen van de laatste tijd. In totaal 85 waarnemingen. Er is geen poging gedaan een totaal overzicht van alle ortolanenwaarnemingen te geven. Daartoe zou een uitgebreid litteratuuronderzoek nodig geweest zijn en tevens een oproep tot het inzenden van waarnemingen. Ongetwijfeld zou het totaal aantal waarnemingen daarmee sterk gestegen zijn. Wellicht dat zulks naar aanleiding van dit nummer door iemand opgepakt kan worden om er eens een uitgebreid artikel aan te wijden.

De vermelde waarnemingen geven, verdeeld naar de plaats van waarneming, aan dat Limburg met 26,5 % van de waarnemingen, gevolgd door de Flevopolders met 14,5 % en de Achterhoek met 12 %, goede gebieden kunnen zijn voor het doen van waarnemingen van Ortolanen. Wat betreft de periode waarin de meeste waarnemingen zijn gedaan komen de maanden april, mei, juni en september met respectievelijk 14,1 %, 43,5 %, 10,5 % en 12,9 % er het beste uit.

Aansluitend op deze simpele gegevens, die overigens slechts een bevestiging van onze kennis inhouden, is het goed toch de lezers te verzoeken hun waarnemingen van Ortolanen in de toekomst in te zenden opdat zij niet verloren gaan en uitsluitend in het dagboek terechtkomen. In de toekomst kan de Ortolaan wel eens zeer snel een uiterst zeldzame vogel worden en zijn alle gegevens omtrent het voorkomen van de soort van groot belang.

28-2-1979 zingend ♂ in struik bij Geysters Ven, Venray. Vogeljaar 27(3):158

28-3-1957 ♂ enk. km. t.N. van Apeldoorn van dichtbij waargenomen, gele oogring goed zichtbaar. Vogeljaar 5(3):39

28-3-1958 ♂ liet zich goed observeren, Appelscha. Vogeljaar 6(4):60

31-3-1967 ♂ Boschkapelle, Vogelwaarde, Hontenisse. Vogeljaar 15(2):338

5-4-1980 zingend ♂ Winterswijk. Vogeljaar 28(5):227

10-4-1961 paartje Kampina, Beiversven. Vogeljaar 9(3):208

20-4-1975 1 ex. Bergum. Vogeljaar 23(4):184

21-4-1972 ♂ en ♀ zandafgraving Terborghlaan, Groningen. Vogeljaar 20(3):118

23-4-1957 ca 10 ex. Hoophuizen r.NO. Vogeljaar 5(4):57
 24-4-1962 1 ex. Wageningse Eng., Wageningen. Vogeljaar 10(5):418
 24-4-1978 1 ex. Stichtse Kade bij Ankeveen. Vogeljaar 26(4):202
 28-4-1983 zingend ♂ Wells Meer, Bergen L. De Mourik 9(3):94
 28-4-1984 dood ad ♀ ex. gevonden in nieuwbouwwijk van Woerden. (H. Willems, G. Stout).
 29-4-1978 ♂ landgoed Strypemonde, Rockanje, Voorne-Putten. Vogeljaar 26(4):202
 30-4-1963 zingend ex. bij Ratum, Winterswijk. Vogeljaar 11(4):130
 30-4-1972 2 ♂♂ Schinveld L. Vogeljaar 20(3):118
 1-5-1961 1 ♂ zingend Den Hout NB. Vogeljaar 9(3):208
 1-5-1982 3 ex. Echt. In Vogelvlucht 6(3)
 2-5-1978 ♂ en ♀ Muiderzand, Zuidelijk Flevoland. Vogeljaar 26(4):202
 2-5-1982 2 ♂♂ Hulsbeek, Oldenzaal. Vogeljaar 30(4):229
 3-5-1982 ♂ boswachterij St. Antonis. De Mourik 9(2):51
 4-5-1981 ♂ en ♀ Braakman, Oostburg. Vogeljaar 29(5):279
 5-5-1976 ♂ ex. Schinnen. Vogeljaar 26(1):43
 5-5-1982 1 ex. Brunssum. In Vogelvlucht 6(3): 1 ex. Brunssummerheide. Het IJsvogeltje 1983 (24):17
 5-5-1983 1 ex. foer. Knardijk, Zuidelijk Flevoland. Vogeljaar 31(4):215; 1 ex. Maasvlakte (W. Breedveld)
 6-5-1961 paartje Eemmond, gem. Eemnes. Vogeljaar 9(4):232
 6-5-1967 2 ♂♂, 2 ♀♀ duinen bij Julianadorp. Vogeljaar 15(4):409
 6-5-1978 1 ex. Oostvaardersdijk, Zuidelijk Flevoland, Vogeljaar 26(4):202
 7-5-1980 1 ex. rand van de wijk Lunetten, Utrecht. Vogeljaar 28(5):277
 8-5-1972 1 ex. De Cocksdorp, Texel. Vogeljaar 20(3):118
 8-5-1983 ♂ Pampushaven, Zuidelijk Flevoland, De Korhaan 17(4):99
 9-5-1980 ♂ en ♀ in boom aan rand van Wekeromse Zand. Vogeljaar 29(2):110
 9-5-1982 1 ex. Breda. 't Hupke, aug. 1982, nr. 28
 10-5-1982 zingend ♂ De Hel, Veenendaal. Vogeljaar 30(6):349
 12-5-1963 3 ex. Hoophuizen. Vogeljaar 11(4):130
 13-5-1980 1 ex. op Nieuwe Kerkhof, Zuidhorn. Vogeljaar 28(5):277
 13-5-1982 zang Looierheide, Bergen L. De Mourik 9(2):51
 13-5-1982 1 ex. Eysden. In Vogelvlucht 6(3)
 14, 15, 16-5-1982 ♂ en ♀ Lange Paal, Vlieland. Vogeljaar 30(6):349
 15-5-1966 2 zingende ♂♂ Koningsbosch. Vogeljaar 14(4):186
 16-5-1980 ♀ ex. Dreumel. Vogeljaar 28(6):334
 16-5-1981 ♂ Alphen NB. Vogeljaar 29(5):279
 18-5 t/m 5-7-1972 ♂ en ♀ Montfort L. Vogeljaar 21(1):309
 20-5-1957 zingend ♂ te Lattrop O. Vogeljaar 5(4):57
 21-5-1983 1 ex. Industrieterrain De Vaart, Zuidelijk Flevoland. Vogeljaar 31(4):215;
 1 ex. langs pad observatiehut Knardijk, Zuidelijk Flevoland. Vogeljaar 31(4):215
 27-5-1963 2 ex. Apeldoorn. Vogeljaar 11(4):130
 28-5-1979 zingend ♂ Winterswijk. Vogeljaar 27(6):295
 30-5-1983 1 ex. Industrieterrain De Vaart, Zuidelijk Flevoland. Vogeljaar 31(5):261
 mei 1967 13 zingende ♂♂ omg. Koningsbosch. Vogeljaar 15(5):425
 mei 1979 ca 10 zingende ♂♂ omgeving Echt L. Vogeljaar 27(6):328
 6-6-1982 zang Hamert. De Mourik 9(2):51
 10-6-1961 2 ex. zingend, 1 nest gevonden, Sevenum. Vogeljaar 9(5):246
 12-6-1980 ♂ Het Woold, Winterswijk. Vogeljaar 28(6):334
 13-6-1981 zingend ♂ Alphen NB. (J. Vermeulen, J. Schaerlaeckens, A. Jansen)
 14-6-1980 2 zingende ex. Het Woold, Winterswijk. Vogeljaar 28(6):334
 17-6-1982 1 ex. Bergen L. In Vogelvlucht 6(3)
 20-6-1958 zingend ex. te Bilthoven. Vogeljaar 6(4):60
 26-6-1983 1 ex. Dammerkade, Ankeveen. De Korhaan 18(1):28
 27-6-1972 3 ♂♂ Montfort L. Vogeljaar 20(1):45
 8-7-1981 ♂ Het Woold, Winterswijk (P.A. van Wely)
 12-7-1981 zingend ex. Hoorneboegse Helde, Hilversum Zuid. Vogeljaar 29(5):279
 13-7-1981 ♂ Henzel Winterswijk (P.A. van Wely)
 28-8-1967 2 juv. ♂♂ Knardijk, Flevoland. Vogeljaar 15(2):338
 29-8-1983 onv. ex. Westplaat, Maasvlakte (A.F. Bus)
 31-8-1983 ♂ sliksveldje Hollandse Brug, De Korhaan 17(5):126
 2-9-1974 ♀ Schiermonnikoog. Vogeljaar 23(1):48
 4-9-1965 ♀ Lelystad, Oostelijk Flevoland. Vogeljaar 14(4):186
 6-9-1956 1 ♂ te Lies, Terschelling. Vogeljaar 5(1/2):21
 7-9-1960 3 ex. Wassenaar. Vogeljaar 8(6):144
 9-9-1978 ♂ ex. industrieterrain De Vaart, tussen Almère en De Blocq van Kuffeler. Vogeljaar 26(6):314
 12-9-1982 1 ex. trek Heerlen. In Vogelvlucht 6(3)
 13-9-1981 2 ex. Obbicht. In Vogelvlucht 6(3)
 20-9-1983 2 ex. Holdeurn. De Mourik 9(4):126
 24-9-1967 ♂ geringd Neerbeek, Beek L. Vogeljaar 15(6):466
 24-9-1974 zittend ♂ Ellewoutsdijk. Vogeljaar 23(4):184
 29-9-1960 1 ex. West-Terschelling. Vogeljaar 8(6):144
 7-10-1972 ♂ Grote Peel. Vogeljaar 21(1):309
 10-10-1972 2 ex. Ooypolder. Vogeljaar 21(1):309
 13-10-1979 ♂ Bolwerkswelde, Deventer. Vogeljaar 27(6):328
 21-10-1979 1 ex. langs Knardijk bij Harderplassen, Oostelijk Flevoland. Vogeljaar 29(3):165
 21-10-1980 ♀ ex. samen met 6 Geelgorzen t.Z. van Den Hoorn, Texel. Vogeljaar 29(3):166
 8-12-1974 1 ex. Broekpolder, Vlaardingen. Vogeljaar 23(1):48

■ Henk J. Lichtenbeld, Valparaisodreef 47, 3563 VL Utrecht.